

Anestezi Sonra Beyin Nasıl Kendine Geliyor

İbrahim Özyay Semerci

Anestezi ile ilgili en büyük gizemlerinden biri hastaların ameliyat esnasında nasıl tepkisiz hale geldiği ve sonra nasıl bellekleri ve becerileri zarar görmemiş halde uyandıktır. Los Angeles'ta bulunan Kaliforniya Üniversitesi David Geffen Tıp Fakültesi'nden Dr. Andrew Hudson ve meslektaşları tarafından gerçekleştirilen bir araştırma, anestezi sonrası bilincin yerine gelmesi sürecinde beyin tarafından kullanılan süreçler ile ilgili önemli ipuçları sunuyor. Araştırma ekibi solunum yoluyla izofloran isimli anestetik verilen sıçanların bilinçlerinin yerine gelmesi sürecinde beyinlerinin farklı bölgelerindeki elektriksel etkinliği kaydetti ve tüm deneklerde ortak olan beyin etkinlik görüntüleri analiz edildi.

Anestezi sonrası bilincin yerine gelmesi temel olarak, anestetik vücuttan uzaklaştırılması ve beyindeki elektriksel etkinliğin giderek anestezi öncesindeki haline gelmesi olarak açıklanabilir gibi görünse de, bu son araştırma yaşanan sürecin bu kadar basit olmadığını söylüyor. Araştırmacılar Don Pfaff

gerçekleştirdikleri istatistiksel analizler vasıtasıyla anestezi sonrası bilincin yerine gelmesinin düzgün, doğrusal bir süreç olmadığını aksine süreç esnasında dinamik "ara istasyonlar" bulunduğunu gördüklerini belirtiyor. Dr. Hudson süreç boyunca deneklerin beyinlerinin belirli haller arasında ani geçişler yaptığını ve bu belirli hallerin bazılarının da bilincin yerine gelmesi esnasında mutlaka uğranması gereken aktarma merkezleri gibi davrandığını bulduklarını söylüyor. Pfaff elde ettikleri sonuçların, beyin hasar gördüğü bazı durumlarda bilincin yerine gelmesinin neden aksadığını anlamaya yarayabileceğini ve beyin aktivitelerinde yaşanan geçişlerin izlenerek iyileşme sürecinin daha iyi öngörülebileceğini söylüyor. Dr. Hudson'a göre araştırma sonuçları bizlere beyin bilinç kaybından bilincin geri kazanılmasına giden süreçte kendine has bir yola sahip olduğunu, anestetiklerin ise beyin etkinliğini düşürerek bu yolu kontrol etmemizi sağlayan araçlar olduğunu söylüyor.

Araştırma anesteziye maruz kalmış beyin hakkında yeni bir yaklaşım tarzı ve hekimlerin ameliyathanede anestezi sürecini izleme yaklaşımlarını yeniden değerlendirmelerini öneriyor. Çalışma *Proceedings of the National Academy of Sciences*'de yayımlandı.

